

Rummen 15. — Bloavez 2

Miz Maë 1905.

AR VRO

KELAOUENGELC'H

MIZIEK

KROUET EVIT BEZA

EUN ÈRE
ETRE

AR VRETONEZ

*Stad an houl avar savet
kig - tinnill war Dreg - Igal...*

Dindan Renadur :

An Aotrou Fanch JAFFRENOU "Taldir"

EUZ A VOULLEREZ AR GWAZIOU HA JAFFRENOU E KERAEZ (Penn ar Bed)

En Gwerz en holl Stalioù Leorioù gwir vreton

*L. A. Gouez
1905*

Hanoiou Skrivanierien

“AR VRO”

Iez Gwened. --- Blei Lannvau. — Kelen Glaz. — Eflam Koet-Skau. — Job en Drouz-Vor. — Loeiz Herrieu (Barh labourer). — Penngleuik.

Iez K.-L.-T. — Jos Albaret. — An Arc'hantek. — Armel. — Ar Berr (Abalor). — Bruk. — Barz ar Blawez. — (ar Yeodét) Bocher. — Biler (Azenor). — Berthou (Alc'houeder). — Barzik Kerglaz. — Ar C'hozik. — Ar C'horfek. — Ar C'harget. — An Du. — Evnik Arvor. — Esnault. — Even. — Ian Ar Fustek. — Ar Furcher. — Ar Garrek. — Ar Gofik. — Ar Gall. — Ar Gak. — Godest. --- Gwennou. --- H. Gwillerm. — Eflam An Henoret. --- Jaffrennou (Taldir). — Kerniliz. — Lunedek. — Meriadek. --- Ar May. --- L. Ar Menn. --- Orain. --- Pennhouarn. — Ch. Picquenard (Barz Melen). --- Loiz Porzikel. --- Klaoda Ar Prat. --- Per Pronost (Barz Treflez). --- J. Ar Pelleter. — Renan Ar Rouz. --- Jord Ar Rumeur (Mathaliz). --- Ian Roudot (Mel-oc'h-dir). --- Erwan Sebillot. --- Ar Sevellek. --- Tiercelin.

Paëroniez “Ar Vro” :

An Aotrou N Eskop DUBOURG — An Aotrou Markiz ha Kannad AN ESTOURBEILLON
An Aotrou Kannad LAMY — An Aotrou Kannad HEMON
An Aotrou Markiz FREDERIK A GEROUARTZ — An Aotrou Drouiz IAN AR FUSTEK, “ AB GWILLERM ”
An Itron Enorus MOSHER — An Itron Enorus ANNA A GERVENOAEEL

KOUMANANCHOU :

Breiz ha Bro-C'hall : 16 real | *Breiz-Veur ha lec'hiou-all : 20 real*

PRIZ EUR RUMMEN : 6 GWENNEK

<p>KRENNAD :</p> <p>Bretoned, lennit <small>KERNEVOD</small></p> <p>Mond da Bariz <small>SEBILLOT-HENORET</small></p> <p>An teodou fall <small>EUR PERSON</small></p> <p>Ur spontour spontet <small>JOB EN DROUZ-VOR</small></p> <p>Kollet er ger vraz <small>AR GARREK</small></p>	<h1 style="margin: 0;">AR VRO</h1> <p>Penn-Rener :</p> <p>FANCH JAFFRENNOU " TALDIR "</p> <hr style="width: 50%; margin: 10px auto;"/> <p>« Kaz an den ha na gar ar Vro a vag anezan »</p> <p>Tennet dezuz Aliou mad Sant KADO <small>(Myvorian Archeology, levr. III., d. 40, rimel, 3.)</small></p>	<p>KRENNAD :</p> <p>Ar weraden <small>B LER</small></p> <p>An Emzao <small>KLAODA</small></p> <p>Divunadennou <small>TALDIR</small></p> <p>Eun hunvre <small>GWENNOU</small></p> <p>Keleier (etc)</p>
--	--	--

Bretoned, va mignoned, lennit !

AOTROU RENER,

Kelou mad ha skouer vad ! Paotred ha merc'hed an Irland (Erin), a zo euz ar memez gouen Keltiek ha ni Bretoned. Hor mignoned hag hor breudeur int eta. Hogen, gant ar re-man a c'hoarvez ive an hevel tra evel gant hon c'henvroiz. Kuitaat a reont o bro 'vit mont da glask labour e leac'h all, dreist holl, evel ma gredan, e Londrez (Bro-Saoz), evel ma ia ar Vretoned da Bariz (Bro-C'hall).

An Irlanded koulskoude, daoust d'ê da zifenn o iez, o gizioù hag o gwirioù en o bro, a ra breman e Londrez evel ma ra ar Japaniz a-eneb d'ar Russianned. Mont en araok, n'eo ket 'vit difenn o gwirioù, mez ouspenn 'vit diskouez d'an holl e ma ar wirionez hag ar Gwir en tu gantê. Petra 'zo c'hoarveet eta e Londrez ? Setu aman :

Devez gouel Sant Patrik, Eskop ha Patroun an Irland, an Irlanded, holl bodennet e Londrez, o deuz goulennet ar bloa-man ma viche great eur gouel kaër, en Iliz-Veur nevez Westminster. Ze a zo bet great en eur fêson dudiuz ar bloa-man. Pevar bloaz zo e maint krog da lida gouel Sant Patrik etrezo.

Ar bloa-man, da 5 heur dioc'h an abardaëz, 5.000 a Irlanded en em gave e Iliz-Veur Westminster, eno var-dro 12.000 den a-bez.

Da genta eo bet lavaret ar chapeled e Brezounek an Iverzon. Varlerc'h zo bet kanet eur c'hantik kaër, er iez-se ive. Eun Eskob, e hano Patrik O'Donnel, Eskop Raphoë, en deuz great eur brezegeñ gaër e iez Brezounek. Goudeze 'zo bet kanet c'hoaz daou gantik ; litanioù koz bro Iverzon zo bet lavaret ive e Brezounek. En eur ger, peb tra zo bet savet e Brezounek, nemed ar pez a ranker da gana e latin, evit « Benediction » ar Zakramant (meulet ra vezo).

Ha n'eo ket se eur skouer vad d'hor c'henvroiz, Aotrou Rener ? Perag na c'houlense ket Bretoned Pariz ober eun dra bennag e giz-se, e kreiz Pariz, la-

keomp da c'houel Sant Kaourintin, pe d'eur gouel all bennag ? Goud a ran ne zeuz nemed neubeudik a eskibien euz a vro Breiz-Izel, mez *unan* da vilhana a ve kavet 'vit mont e kreiz Pariz d'ober ive eur brezegeñ vrezounek, hag ar veleien, nikun anê n'en defe mez da gana meuleudi hon Zent koz, e kreiz Pariz zoken !

Grit ho-sonj, va c'henvroiz mad euz a Bariz pe a gerioù all. N'eo ket awalac'h d'omp en em vodenna etrezomp ; pedomp ar C'hallaoued da zont da glevout hor c'hantikou hag hor prezegeñnoù. Diskouezomp dirazo holl ma zeo penn ar Vretoned kaled evel ar vein, o deuz ive ezili krenv evel dir, hag eur galoun c'huek evel ar mel. Ar mel a dreuz ar bara.

Goude lidou kaër an iliz, Iverzoniz a iez holl da goania. Eun Eskob a oa en o zouez, gant beleien an Irland o chom e Londrez. Eno eur c'hannad (depute), henvel deuz kannaded hor bro, en deuz great eur brezegeñ gaër, 'vit lavaret d'an holl e labourche da zifenn gwirioù e genvroiz. Meur a brezegeñ all a zo bet savet, hag holl e iez vrezounek an Irland. Pebez skouer evidomp-ni ! Varlerc'h koan zo bet great dansou mod koz Irland, ha me n'oun dare ma zint ken koant ha dansou Kerne ! Kanet zo bet ive sonioù mod koz vrezounek. Aman, Aotrou Rener, a c'houlennan aotre diganeoc'h, da lavaret kement-ma :

Itrenezed vraz, demezelled ha paotred iaouank, n'o deuz ket bet mez da gana e iez o zud koz. Er c'herioù braz, dreist-holl e Pariz, daoust ma zo Bretoned ha Bretonezed o studial var donioù gallek, daoust hag ar re-man a glask ive studial hon tonioù kaër vrezounek ? N'oun dare !

Demezelled zo ive e Londrez, demezelled euz an Iverzon, hag a gan e iez iverzonek, dirag ar Saozon zoken. Piou en em lakeo, e Pariz, da ober kement-all dirag ar C'hallaoued ? N'eo ket awalac'h lavaret gant fouge-omp Bretoned pe Bretonezed, red eo hen diskouez anat ha sklear, dirag an holl, e peb fêson hag e peb tra.

C'hoarzo goap neb a garo,
Glaour ar goap a zo tano;
Karantez ar Breton vo hep par
Ken liez ma laro « me 'gar ».

BREIZ DA VIRVIKEN !

D'eoc'h a galoun, Taldir.

EUR C'HERNEVOD.

MOND DA BARIZ !!!

Pez en ter Loden

GANT

Erwan SEBILLOT hag Efflam HENORET

TERVED LODEN

Ar memez tiegez vel er loden genta. — Soazik ha Fanch o tibri o c'hoan en tal an tan — beb a skudellad souben ganthé.

SOAZIK

Te, paria, na teuz ket roet a velchon d'al louëou.

FANCH KOZ

Bez dijen gand al louëou ha gant ar saout ive, graët eo diouthê... Breman, c'homp evuruz, ha prest da vont da gousket.

SOAZIK

Evuruz zur ! Neuz forz pegen mad e roulo an treo... evuruz na vefomp ket james (o tiskwel eur skabel)... en pad ma vo gollo ar plas ze... zo aze en tal an tan... Gweach all pegen evuruz na vijemp ket aze, fin d'hon de, o konta kojou. Daoust ha hen na retorno ken d'ag ger. Daoust ha hen na zeuio ket ha zonz d'ezan diouemp-ni.

IANN

Zonz d'ezan diouemp-ni ! Eur mab ken digalon. Ro peuc'h d'in... Goude ar boan hon euz-ni bet o sevel anean, dont da dilezel ac'hanomp en hon c'hozni... Ar sort ze zo mibienn ! Ma mije me bet gouveet pesort den vije deut ma mab da veza, na mije ket kemeret kement ac'boan da zavel anean... Gwelloc'h vije d'in bea tolet anezan er mor ! mar bije bet fin da vihanan. Na vije ket et duze, d'ober he lankon da gozlez Pariz !

SOAZIK

An troiou-ze zo da veza ankoueet... Henez a zo aët da Pariz abalamour da lakat ac'hanomp-ni evuruz... ha gant ar zonz da c'honit arc'hant d'emp.

FANCH KOZ

Da c'honit arc'hant d'emp-ni ! Allo ta ! Propoc'h vije bet d'ezan pa oa kapab da labourat, beza chommet ganemp... Pa ne oa c'hoaz kab d'ober netra ! neuze renke chomm... ha me ive a veve kontant, o zonzal a mije, em c'hozni, pa ne vijen ken kab da labourat, eur mab, da zikour ac'hanon... Ha setu hen da Bariz !... lavar d'in hag hen a kler pardoni d'ar seurt ze !

SOAZIK

Henez, mar geo chommet en Pariz... a zo bet kollet er zervij... en toullou-ze a vez kement a dud fall. Da betra a gaser ar botred iaouank deuz Breiz-Izel duze da goste Pariz !... d'ar c'haëriou brein ze ! d'ober o zervij ? Na vije ket koulz lezel anê, en Gwengamp, en St-Briek pe en Montroulez aze ?..

FANCH KOZ

Ze n'eo ket eur raëzon evit 'n em goll ! ha neuze te teuz c'hoant da lakat Pariz en eur renk gwell fall... Guir eo e zo ebarz tud fall, mez beza zo ive tud vad.

SOAZIK

Me zonz int holl memez tra. Gwelet a jrez ar reze deu dre aze da goll hon rejimanchou !... na vije ket gwelloc'h lezel ar Barizianed en Pariz gand o zud, ha lezel ganimp ni hon bugale ?

FANCH KOZ

Red eo kas anê eun tam dre holl — evit ma c'hanavefent ar vro en ken kaz ma neur gavje brezel.

SOAZIK

Peñ hini 'nê gear ! Ar Barizianed en Pariz !... Ar Frañsizien en Franz hag ar Vretoned en Breiz !

(Klaved ha rer trouz boutou unan benag o tont trezek an nor).

SOAZIK

Piou zo arru aze ?

FANCH (o vont da doul an nor) da *Soazik*

Ifik ê !... (da Ifik) ha zell ta, Ifik, te zo deut d'ober eur valeaden !

IFIK

Ia, pa c'hê brao an amzer.

FANCH KOZ

Deuz en ti da eva eur chopinad jistr !

IFIK

Fe arru eo poent d'in hastâ ive... memez tra.

FANCH KOZ

N'a ket d'ober komplimanchou ! Deuz alec'h ze buan !

FANCH (da Soazik)

Dizolo ar bara aze, ma kemero Ifik eun tam.

IFIK

Meuz ket a naon ive, o paouez dibri on (Ifik a aze.)

SOAZIK

Ma, memez tra !...

FANCH KOZ

Ha duze, penoz man kont ?

YFIK

Duman c'her mad awalc'h !

FANCH KOZ

Zell, kemer eur banac'h jistr (Fanch a ziskarg jistr.)

IFIK

Oh boon, awallac'h ! awallac'h !

FANCH KOZ

Kemer eun tam bara.

IFIK

O, mersi ! (Fanch a gemer eun eteo evit lakat an tan war e gorn).

IFIK (a ev jistr)

Setu aman jistr mad neuze ! heman zo dour avalou.

FANCH KOZ

O fe, evelse ! Ne ket en tu-hont ? Neuz ket a zour enhan, memez tra. Da vla na vo ket a jistr da eva evel er bloaz-man.

IFIK

Aman zo kalz a vleun er bloaz-man ?

FANCH KOZ

Kouea reont tout (Rei a reont peuc'h en pad eur moment, Fanch a zisken jistr da Ifik).

FANCH KOZ

Ha duze hadet eo ar panez tout ?

IFIK

Dec'h a mamp peure'hraët diouhê — hag aman ?

FANCH (drouk enhan)

Aman ! ben neuze ! ben a me graët deuz ma loëned a vez et al loden vraz deuz ma amzer... Ma vijen foulet breman da vihanan pa c'heo et ma mab deuz ar ger n'atlan ket ober sort ! Breman na n'oun ket para espez tud zo, eur rum na gredont ket en Doue, eur rum all a gas ar seurezed kuit, hag eur rum all na roont ket a forz petra da ober d'ho zud. Daoust hag hen na vije ket bet koulz da Iann beza chommet er ger, evel besa et duze da gostez Pariz... d'ober e lan-kon... pe da frita paourente... te da vihanan zo deut d'ar gaër pa peuz graët da zervij.

IFIK

Me gav d'in c'hon bed pell awallac'h enon... ha pa moa achu ma bla oan kontant braz o tont d'ar ger !

FANCH KOZ

Ia c'hoaz c'houi n'oc'h ket adarre evel d'on me ; duze zo tud da labourat, ha me zo ma-unan aman gand ar gabouil man ! Birviken na bardonin da Iann ar pez neuz graët d'in ?

SOAZIK

Oh ma Doue ! n'a ket da laret traou evelse ! Eviton me lavar a bardonin d'ezan a greiz kalon ? Pa zonjan, marteze man dre enon o c'haloupad ar ruio en Pariz, marteze prest da vervel gand an naon. Oh ia ! Vit mar teu d'ar ger me vo digor ma diou vrec'h vit hen digemmer !

IFIK

N'ed ket da ouela Soazik ! ho mab a deuio d'ar ger pa nevo gwelet peger diez eo beva dre enon.

SOAZIK

Ho na c'houlennan nemet ze !

IFIK

En deiz all a meuz kavet eur c'hamarad, hag en deuz gwelet Iann en Pariz. Zonj en devoa da zond d'ar ger deuz ar pez nevoa laret d'ezan.

FANCH KOZ

Ia n'euz ken nemet dont !... Me ziskwello d'ezan en pellec'h eo bet manket ar masoner ! Kredi ran n'euz ket aukouet ar pez moa laret d'ezan arok oa partiet.

IFIK

Marteze eman an tor ganthan eun tam !

SOAZIK

Ia mez iaouank c'hê ive... ha pa ver iaouank petra na rer ket... Red eo pardoni an traou-ze !

FANCH KOZ

Nan !... Birviken ! na bardonin d'ezan ! n'anvezan ken hennez vit beza mab d'in !

SOAZIK

Mar return vo red d'emp pardoni d'ezan kouskoude... vithan da vea et da Bariz ! hon mab ê ! Na teuz ket a zonj deuz an nozvez-ze a zisplijadur... a zonje d'emp oa prest Iannik da vervel... ar mab ze pehini a gariemp kement... ha me ouele ive ! Zonj e teuz ?

FANCH KOZ

Oh ia ! Gwir awalac'h a lerez ? Zonj a meuz zur ! Zonj a meuz ive deuz ar blijadur a meuz bet ganthan .. mar teui d'ar ger ?..... ac'hanta.... pardoni rin d'ezan.

IFIK

A dra zur distrei a reio .. Rak hennez zo eur potr a faëson.

SOAZIK

A possubl vefe a m'emp c'hoaz an evurusted da weled anean en hon c'hoz. Ah neuze varvin kontant !

IFIK

En deiz all a neuz skrivet d'in da laret a nevoa hast da zont d'ar gêar... da welet e dad lag e vam da bere nevoa graet kement a drubuill... kredi a ran kle 'n em gavet prestik.

SOAZIK

Neuze eta n'euz ket ankouet ac'hanomp c'hoaz... Me garje e c'harije dioc'h-tu, keit zo na nieuz ket en gwelet.

IFIK

Me zonje a klee 'n em gaout hirie.

SOAZIK

Marteze a teuz gwelet anean ?

IFIK

Na laran ket... mez.. marteze... a neuz aon rag na bardonfec'h ket d'ezan !

SOAZIK

Oh ! a greiz kalon !

FANCH KOZ

Fe.... me raio ive.. (klevet a rer trouz eur boutou).

IFIK

Klevet a ran trouz, ma vefe hen ? (an nor a zigor)

IANN (a antre)

Oh ma zad ! oh ma man !! Goulen a ran diganec'h pardon ! Ankouet an displijadur a meuz graët dec'h... En amzer da zont me vo evithoc'h eur mab karantezuz a mad evel gwech all. Oh ia ! me gar ac'hanoc'h c'hoaz viton da veza bet en Pariz.

SOAZIK

Oh ma Doue ! Te zo chenchet !

IFIK

Ze n'eo netra ha ben eur zunvez pe diou aman ho mab a vo iac'h ha dispoz evel gwech all adare !

IANN

Eun devez pe daou, asamblez ganec'h, a lako ac'hanon da veza adare evel pa moa kuiteet ac'hanoc'h. Ha te Ifik, n'ankouein birviken ar pez a teuz graët eviton... hag adalek an de a hirie, ma zud kez, me na vevin nemet evidoc'h !

IFIK

Breman pac'h out distro d'ar vro . Breman pa teuz gwelet pegen trist eo ar vuez en Pariz, te vevo adare deuz labour an douar.

Pegen dous eo beza dihunet gant mouez ar c'hok ? ha zevel gand an heol ! Pegen brao eo mont da arat, pa gan al lapoused deuz ar beure, pa ve c'hoaz goloët ar ieod gand ar gliz noz... Te deuio adare ganemp-ni d'ar prajou glaz da droc'ha foën evel gwech all. Te c'haio adare d'ar pardoniou gand Marivonik. An esperanz a meuz e vefet unanet... Te welo neuze e ma ar gwir vuez en Breiz-Izel o labourat an douar, ha n'eo ket o Vont da Bariz !

DIVEZ.

Ar Gador-Brezeg

Skouerien da brezegi

AN TEODOU FALL

(Kendalc'h)

Eun droug-prezeger a goll e ine, a zerr evitan an nor euz ar baradoz, hag a zigor dindan e dreid an nor euz an ifern. « Taolet pled mad, eme Sant Jakez, leket evez da vond da zroug-prezeg an eil euz egile ! » *Nolite detrahere alterutrum, fratres.*

An neb a zikri e nesa a zo eun abek a gasoni hag a horror dirag Doue : milliget eo kerkoulz gant Doue, an hini a lavar droug euz e nesa, evel an hini a lak droug ranz etre ar brasa mignoned. *Susurro et bilinguis maledictus.* Beza milliget gant Doue, pe sort gwalleur ! Piou en deuz morse gallet koumprenn ar gwalleuriou da bere en em espoz an neb a denn var e benn malloz Doue ?

Malloz Doue n'en deo ket henvel deuz malloz an dud, pegen galloudek bennag a c'hellfe an den beza er bed : e valloz na c'hell ket mond goude ar maro : n'en deuz galloud e-bed var ene e vreudeur ; mez mallōz eun Doue, ah terrupla, heuzusa gwalleur ! Rag-se ive e lavar d'eomp eun abostol penoz nag al laëron, nag an dud gadal, nag an droug-prezegerien n'o devezo antre a-bed e rouantelez an nenv. Ha n'en deo ket hep rezon. Al laëron a vezo daonet, mez etre al laër hag an droug-prezeger n'en deuz kazi kemm a-bed. Fazia ran : kablu, soch eo c'hoaz an droug-prezeger, rag al laër na gemer divar goust an nesa nemed e zanvez, an droug-prezeger a laër digantan e vrud-vad, pehini zo eur eur mad talvoudusoc'h eget aour pe arc'hant ! Eskuzi a eller en eur serten feson al laëron dre ma 'zeo ar c'hoant da gaout arc'hant ha da ren buez dizoursi eo o lak da laërez, mez an droug-prezeger, hep gounid nag interest a-bed a lem e vrud vad digant e vreur ! N'en deuz nemed al lawenidigez da ober droug, heb kaout paë evit hen ober ! Kazet eo gant ar bed-holl, an horror hag ar spont euz an holl dud eo. *Abominatio hominum detractor.*

Er fin, laza a ra an droug-prezeger encou ar re her silaou. Ma na reprener ket an droug-prezeger p'her c'hlever o troak-komz, en em reuter peurvuia kou-pabl euz e bec'hed.

« N'ellan ket gouzout, eme Sant Bernard, pehini eo an lamallapla, pe an hini a zroug-prezeg euz e nesa, pe an hini a brest e skouarn evit silaou ar gwall deodadou. » *Detrahete aut detrahentem audire quid horum damnabilius non facile dixerim.* O c'hredi a ran ken kablu an eil evel egile, eme Sant Bonavantur.

« Diwallit mad, eme ar Spered-Santel, evesait piz da zarempredi droug-prezegerien, rag mar en em vesket en o c'hompagnunez, e viot komprenet er c'hastiz a lakaio justiz Doue da goueza varno. » Ha piou a elfe gouzout bete pelec'h e poulzo Doue e venjanz ?

Eaz eo dikrial an nesa, mez hag eo ken eaz en em zizober euz an tech milliget-ze, hag hen eo ken eaz rapari an droug-prezeg ? Eno a vezo ar pez a rei sujed eil poent ar gouferanz-ma.

EIL POENT

Eun dra serten ha gwirion eo ez eo peb den oblijet da rapari ar gaou en deuz great euz ar re all. Mez

evel ma 'zeo ar vrud eun tenzor talvoudusoc'h evid an holl denzoriou euz ar bed-man, e renker amzao e ver oblijet didan boan a zaonidigez eternal (peurbadus) da adrei, pe d'an neubeuta da ober e holl bosupl evid rapari ar gaou great d'an nesa dre deodadou milliget. Ma na raparomp ket enor hon nesa goude beza e zizenoret, ma na rentomp ket ouspenn-ze an holl domachou all en deuz bet en e vadou dre hor gwall deodadou, n'en deuz pinijen gwir e-bed evidomp, na ve distrei leal e-bed ouz Doue, na refemp nemed ober van d'en em gontvertissa. N'en deuz beleg, eskop na pab a gemend a elfe herzel ouzomp da rapari ar gaou hon euz gret ouz an nesa en e vrud-vad, hag evel ma dleer renti d'an nesa ar madou all kemeret divar e goust, e tleer ive rapari d'ezan ar c'holl hon euz lakeet anezan da ober en e vrud-vad. An holl galloud euz ar galloudeka Rouane, an holl galloud euz an Iliz, na c'hell ket trei eun den divar eun dever ken braz. « N'en deuz pardon e-bed, eme Sant Augustin, evit an hini na ra ket e bossubl evit rapari an domach en deuz gret d'an nesa. »

Ha pa dlefec'h koll ho prud hoc'h-unan, hoc'h holl madou, ha pa dlefec'h tremenn er bed-man evid eun den fallakr, eun den digomz, red eo d'eoc'h rapari brud o nesa kousto pe gousto, mar hoc'h euz hi lemnet digantan dre gasoni, malis, droug c'hoant.

Mez, e leveret-hu d'in, an droug-prezeger a all mond da govez, ha Doue, pehini a zo eun tad ken trugarezus, a pardon bepred an neb a zistro outan.

Mond a ra da govez ! Mez n'eo ket awalc'h mond da govez evit beza pardonet, ouspenn satisfiout da Zoue, ez eo red c'hoaz satisfiout d'an nesa. Mond a ra da govez ! Mez dibaot eo ec'h anzaio e zroug-prezeg euz e govesour. En em gountanti a ra peurvuia er gador a binijen d'en em damall euz a gant pec'hed all, dibaot eo m'en em damallfe da veza droug-prezeget divar benn e nesa. Dibaot en em damaller da veza dizoloet mankou kuzet an nesa, da veza lakeet eur micherour da chom hep kaout labour, eur mevel, eur vatez, hep koumanant, eur marc'hadour hep pratikou ; dibaot ec'h anzaver ouz ar c'hovesour da veza lakeet hen-ha-hen da vond da glask e voued a zor da zor, da veza bet kiriek deuz gwall vuez etre priejou, deuz kasoni etre mignoned. Dibaot ma tisklerier freaz d'ar c'hovesour an holl finvezou euz an droug-prezeg. Rag-se, penoz e ve ar c'hovesored evid ober d'o fenitanted rapari effejou o zeodadou ? Setu eno ar pez a vir na ve kazi morse raparet brud vad ar re dikriet !

Mez na pa zeufe zoken an droug-prezeg da ziskleria d'e govesour an dikriamant en defe great deuz e nesa, gant holl sirkonstansou e dorfed, na ve ket c'hoaz awalc'h. Red e ve c'hoaz rapari kousto pe gousto. Ha koulskoude, siwaz, ne zeuz kazi den e-bed a gemend a gemer an disterra aket da rapari goude e govezion ar gaou en deuz gret deuz brud-vad e nesa, hag anzaio o-unan ne dint nemed gaouiaded.

Anaout a ret petra eo ar bed, gouzout a ret ez eo leun a zroug-prezeg. An tad a zikri e e vab, ar breur a zisput e c'hoar, an eil pried a zikri e bried, ar mignon a wall-gomz euz e vignon. Meur a hini o deuz kontet d'eoc'h euz a hema, euz a hen hont. Gweled hoc'h euz meur a hini goloet a vez dre eur gwall deodad : n'en doc'h ket muioc'h espernet eged ar re all.

Tud a justis o deuz kollet dre eur gwall deodad fizianz an dud a zeue d'o c'honsulti. Marc'hadourien a veve dizoursi gant o c'honvers. Kalz a dud a rede d'o stal. Eur gwall deodad en deuz lemnet diganth o hos-

tizien, o c'hreansourien o deuz o fursuet da baëa o gle. Ar vatez, ar mevel-ze, a oa kent en eun ti mad, gopreet mad e oant, en em denna a reent a zidan treid an dud mez eur wech ma 'zint bet dikriet, na gavont mui koumanant e-bed ! Eur gwall deodad an neuz gret terri o bloaz, o chaseal euz an ti, kontraign int da glask o zam boued. Ar potr iaouank, ar plac'h iaouank-ze a oa var ar poent da ober e fortun, mez an teodadou o deuz gret mankout an demezi. Kement int bet dikriet, ma ne gevfont morse marteze den a-bed d'o c'hemer ! An daou bried-ze a veve kent en unvaniez vad, mez ar gwall deodadou o deuz lakeet etrezo eur valis hag eur gasoni na chano morse nemed gand o buez ! Sethu aze ar pez a welit bemdez oc'h arruout dirag ho taoulagad !

Mez ha klevet hoc'h euz-hu biskoaz droug-prezeger a-bed oc'h en em zislavaret ? Ha gweled hoc'h euz-hu den e-bed o tigorri e ialc'h evit rapari finvez e wall-deodad ? Setu eno ar pez na fell ket da zen ober. Ar pec'hed o deuz great dre o gwall deodad a chomo hepred hep beza pardonet, dre na fell ket d'ê rapari gaou o droug-prezegou.

Mez penoz, o va Doue, rapari ar finvezou maleuruz euz an droug-prezeg ?... Dister a oa marteze an nam kenta tamallet d'an nesa, mez, o tremenn dre veur a c'hinou ar grevusted euz ar faot a gresko atao « henvel, eme Sant-Jakez, deuz eur fulen dan douget e meur a lec'h gant an avel, hag a zeu da flamma ar c'hoajou, da zevi ar menezioù. » Henvel eo c'hoaz demeuz eur rivier pehini n'eo nemed eur waz en he fenn kenta, mez, kresket en he roud dre waziou all, e teu da veza eur ster don, braz ha ledan. Evelse, eur gomz hepken a c'hell ober eun dikriamant diranj, eun dizenor diraparus, ha neuze, pesort pinijen a c'hello diverka ar gwalleuriou-ze ?

Nan, den a-bed na c'hell komprenn pegen grevus eo an droug-prezeg, na bete pelec'h e ia e zrougiezou. E gomparachi a rer gant ar vosen pehini en em led buan a dro var dro, euz an eil ker e red en eben, hag e berr amzer, e c'hlaçhar eur rouantelez holl, heb na ve kavet remed a-bed da en em gwarantisa deuz he fulor.

An droug-prezeg a ra memez tra. Ganet var deod unan, e tremenn euz an eil parrez en eben, hag ober a ra eun dismantr spontus.

Anzavomp eta, va breudeur ha c'hoarezed, ez eo an droug-prezeg eur si seul terruploc'h ma 'z eo imposubl da rapari : n'en deuz pec'hed a-bed ken grevus, hag a daol kemend a dud en ifern. Diwallit mad eta da zroug-prezegi euz o nesa, rag pec'hed marvel eo evid an droug-prezeger hag ive d'an neb her silaou. « An droug-prezeger an neuz an diaoul en e c'hinou, eme Sant-Bernard, hag an hini her silaou a zoug an diaoul en e skouarn. » Eur si eo, diez da rapari, diez en em zivoaza dioutan. *Homo asuetus in verbis impropertii, in omnibus diebus suis non erudietur.*

Gwelet a rer bemdez tud diroll oc'h en em gouvartisa hag o tremenn an dilerc'h euz o buez en eur burente meulabl, gweled a rer mevierien o tilezen an evachou hag an hostalirioù, gweted a rer tud tost o tond trugarezus e kenver ar beorien. Mez dibaot co ma weler droug-prezegerien o tizrei, o touja brud vad an nesa, o veuli an neb o deuz dikriet, o rapari dre o archant ar gaou o deuz great deuz o breudeur.

P'ouezet mad eta ho komzou, ha lekeet-o en eur valans, abarz o lavaret. Pa viot temptet da zroug-prezeg, sonjit gand izelder-kalon er mankou ho peuz great hoc'h-unan, ha gwelit ma n'en deo ket brasoc'h ha

pouneroc'h ho faolou eget re ar re-all. Pratikit ar garante gristen, serrit ho taoulagad var fotou an nesa, ha na ret ket d'ar re-all ar pez na garfet ket e ve great d'eoç'h hoc'h-unan. Na vrudomp ket eta siou an dud all, lakeomp eur c'harz sperr var dro d'hon dioukouarn, da lavaret eo na silaouomp morse ar gwall deodadou. Ha mar o klevit, ra ziskuezo an diskridigez euz ho tremm e tisplij d'eoç'h meurbed ar gwall deodou. « Rag, eme ar spered Santel, evel ma pella an avel-uhel ar glao, e kontraigner eur gwall deod da devel pa ziskuezer eun dremm trist ha drouk-kontant. » *Ventus aquilo dissipat plucias et facies tristis linguam detrahentem.*

Chenchit ar gont, livirit ar vad, « erfin, eme Sant-Jerom, grit kemend a eneb ar gwall-deodou ma ne gredo nikun droug-prezeg dirazoc'h. »

Setu eno ar gwir voien da veza evurus er bed-man, da veza istimet, da chom divlam deuz eun tech ken hudur ha ken nozas, ha da gaout ar boncur (eurvad) goude ar maro da veuli Doue gant ar Sent hag an Eled er Baradoz, ar pez a zeziran d'eoç'h, Evelse bezet great.

C'houec'h gwennek foar Lochrist

« Perik, eme va zad, p'eo gwir er bloaz-ma ec'h euz desket mad er skol, e leac'h eur gwennek setu ama c'houec'h, evit mont da foar Lochrist war-c'hoaz ». Ha kerkent, va zad d'o lakaat em dourn.

O ! al levenez a zeuaz em c'haloun enn eur o c'hemeret. Ha goude ma figouezfe ganen hirio kant mil lur dostu, va c'haloun ne dridfe ket kement, m'oar vad, eget d'ann oad a zaouzek vloaz, o kaout c'houec'h gwennek.

Biskoaz n'em oa bet kement a wenneien, rag eur gwennek hebken a veze roet d'in er bloaveziou araok, da vont da foar Lochrist. E c'hellit kredi me a zastumaz mad va ialc'h e founs va godel, araok mont d'am gwele. Trei ha dizrei a riz avad meur a weach war va golc'hed, araok kousket, enn eur zonjal pe-tra c'hellfenn da brena er foar gant kement a wenneien ! ha kazi kounnar em oa ouz ann noz, dre ne achue ket buan awalc'h.

Evelato, goulou-deiz a zeuaz, ha va daoulagad a ioa abred digor, evit digemeret ar sklerijenn. O veza n'eo Lochrist nemed eunn hanter heur vale diouz Treflez, e oenn lezet va unan da vont d'ar foar.

Reud ann tamm ac'hanon, va zok ledan kelc'hel gant eur voulouzenn hurr war hanter gern va fenn, evel eur goaz, setu me enn hent enn eur rodal, ken lor'hek eget eunn Aotrou hag en divije eur millioun a zanvez.

Kement a vall em oa d'en em gaout er foar, ma kave d'in enn devez-se e oa Lochrist ker pell diouz Treflez eged Kastel-Paol. Kammejou hurr a reann, pa veze ann hent war-zao, ha war-ziskenn e taoulammenn, evel eul loen nevez dishualet.

Setu me, evelato, en em gavet e Roc'h-Toull ; n'em oa mui nemed eur pennadik hent da ober, ha klevet a reann brema trouz ann taboulinoù, m'oar vad re ar c'hezek koat. War ar c'hezek koat ne dinn ket, a zonzenn ; ann dra-ze a zo mad d'ar vugale vihan ha n'o deuz nemed eur gwennek enn o godel ; evit va c'houec'h gwennek me avad a zistroio d'ar gear gant eun dra bennag a zispar.

Ar c'henta stal a weliz, p'en em gaviz er bourg, oe eur stal c'hoarielloù.

— Dibabit, bugale, eme vestrez ar stal ; bez ez euz a bep seurt hag a bep priz ; eur gwennek ar zoroc'hel-ma, daou wennek ar sut-ze.

Hag hi da blanta c'houez er zoroc'hel, pehini a huanade ken a veze deuet ar c'houez er meaz anezhi. Mez ne fellaz d'in na soroc'hel na sut, rag va daoulagad a ioa deuet da bara war eul loen kaer, tached war eur blankennik dindan pehini e oa peder rod.

— Pegement al loen war beder rod ?

Mestrez ar stal a zellaz ouz-in, mantret.

— Va mab paour, eme-z-hi, ann dra-ze n'eo ket eur c'hoariel a wennek, ha m'oar vad n'ec'h euz ket a arc'hant awalch evid prena al loen-ze ; n'euz nemed bugale ar vourc'hizien hag a brén ann traouker a zo er penn-ze euz ar stal.

— Lavarit d'in ar priz, mar plich ; daoust ha c'houi a gav d'e-hoc'h n'ounn ket pinvidik ? Sellit, c'houac'h gwennek am euz !

— C'houec'h gwennek ! eme-z-hi, enn eur ziroll da c'hoarzin, emaut pell diouz ar priz, rag al loen a dal eiz real.

Eiz real ! a zonzenn, va meudik kouezet em dourn, me gave d'in koulskoude oann pinvidik gant va c'houec'h gwennek ! Setu me neuze, terval va fenn, da vont pelloc'h. Tremen a riz dirag stal eunn Itroun a grie gand eur vouez kraouennek :

Daou wennek ann taol
Ha gounit bep taol,
Atao e c'hounezer
Ha biken ne goller.

Med gwelet a riz n'oa, ar c'hoariel a ioa gant-hi, mad nemed da baka ar c'hinaouerien, rag ne dale ket daou liard ar pez a c'hounezet gant daou wennek, ha me kuit, ha da dostaat ouz eur vandenn baotred a ioa bodet enn dro d'eur c'hoariel all, hanvet *mil ha kas*. Arc'hant eo a c'hoariet eno. Daoust ha ma lakafenn daou wennek war ann taol ? Marteze e c'hounezinn, hag e c'hellinn prena al loen war beder rod ; ha me da ziskar daou wennek. Rod ar *mil ha kas* a ieaz enn dro, hag epad ma troe, va daoulagad a bare war ann nadoz a dlle lakaat ken euruz unan euz ar c'hoarierien, pa vije chomet ar rod a za ; va c'haloun ivez a lamme ken dillo ha ma troe ar rod. Kalz a herr, e-fesoun, a ioa bet lakeat enn-hi, rag pell e padaz da drei, da vihana me a gave d'in, kement a vall em oa d'he gwelet o chom a za. P'edo avad oc'h ober he zro diveza, pep hini euz ar c'hoarierien a zic'houzougaz, enn eur zoubla e benn muia ma c'helle, evit gwelet gwelloc'h.

— Ama ar maout ! a lavariz, lorc'hek, pa jomaz a za.

Ar chans a oe kement gan-en, ma oe leun va godel a wenneienn, a benn eunn hanter heur c'hoari, hag evel m'o doa ar baotred all goulounteret holl o godelloù, ar *mil ha kas* a jomaz neuze heb c'hoariet. Sonjal a rit, m'oar vad, e oenn eat d'ar red da c'houde da brema al loen, rag meur a eiz real brema a ioa em godel. Nan, siouaz ! Ar c'hoariet, evel ar mezier, en deuz ive e dech : muioc'h ma c'hounit ha muioc'h e stag da c'hoari. Alo, eme ve, n'eo c'hoaz nemed teir heur, re abred eo mont d'ar gear, ha p'eo gwir e welann ema ar chans gan-en, deomp da c'hoari *riboul*. Ama, avad, n'eo ket paotred a ioa enn dro d'ar c'hoariet, med goazed, hag euz ar re binvidika, hervez ann doare, diouz gwelet o gwiskamanchou hag ar gourizou a briz huel a ioa troidellet, hervez ar c'hiz, enn dro d'o c'herc'henn. Dre ugent real da vihana, ec'h achue pep taol, hag aliez e veze lakeat kement all war ar rampo. Risklomp eunn taol ama ivez, a zonziz, enn eur boueza gand ann dourn va ialc'h em godel.

— Petra zo da lakaat war ar rampo ?

Ar goazed a zizroaz evit gwelet piou a grede ober eur seurt goulenn, hag ann neuz o doa d'am goapaat ; unan a ieaz beteg lavaret d'in :

— Petra ! mec'hiok bihan, te pefe daou skoet evit mont war ar rampo ?

— Perag n'am befe ket, a respountiz, enn eur zavel drant va fenn evit sellet enn e zaoulagad, rag va fenn ne iea ket beteg e gazel ; ha me da niveri daou skoet dostu.

— Mec'hiok bihan, eme va fikol den a nevez, sach war lost ar c'hoariet, ma welimp hag eunn taol lagad mad e peuz.

— Nann, eme ve, pevar omp war ar rampo ; me a zo eat an diveza war-n-han, ha c'hoari a rinn da ziveza ivez.

— Setu ama eur mastin a baotr, avad, eme eunn all, hag a zo rog ann tamm anezhan !

Ar c'henta c'hoariet a zaoublegaz, a zachaz goustadik war lost ar c'hoariet, ha, goude beza muchet mad, a laoskaz krenn al lost da rikla euz e zourn.

— Naontek, eme vestr ar *riboul*.

An eil hag an trede a reaz evel ar c'henta, med izeloc'h oant ; ne zeuaz gant-ho nemed tri ha pevarzek ; hogen, pemp war 'n ugent, ann numero kreiz, a ioa ann huella. Me a grogaz d'am zro e lost ar c'hoariet ; krena a reann, avad, eun tammik. Gant ma c'hellinn tenna ugent ! a zonzenn. Mucha a riz ker mad ma 'z eaz ar voul enn numero kreiz.

Va fikol den n'oa mui ken lorc'hek, e c'hellit kredi, ha ruzia a reaz, pa zeuiz da lavaret, goapauz, enn eur zastum ar bern arc'hant :

— Ar mec'hiok bihan eo a c'hounit !

Ar chans a oe adarre kement gan-en, m'em oe a benn eunn heur kazi goulounteret ivez godelloù ar goazed.

Siouaz ! ann dichans a zo tost d'ar chans. Daous hag ar zec'hed a ioa kroget enn-oun, rag tomm oa

ann heol, pe ar skuizder euz va breac'h, a fors da zacha war lost ar c'hoariel, a oe kirriek ne c'hellenn, abaoue eur mare, koueza nemed en toullou izela ? Ne c'houzounn ket ; ar pezh a ioa gwirion avad, eo e kollenn brema, ken dillo ha m'em oa gounezet beteg neuze.

Da guz heol, va zud keiz, goude beza bet o c'hounit war dro pevar-ugent lur, em oa kollet beteg ar c'houec'h gwennek roet d'in gant va zad !

Pleget ha tenval va fenn, enn eur zistrei d'ar gear me a dremenaz dirag ar stal el leac'h m'em oa marc'hatet diouz ar mintin al loen war beder rod. Al loen a ioa atao eno, hag ann daelou a ruillaz war va divoc'h, enn eur daoler war-n-han eur zell c'hoantuz, med re zivezad ! Diskenn a riz beteg ar feunteun evit terri va zec'hed, rag siouaz ! n'em oa ket daou wennek evid eva eur banne sistr !

Me a c'hellaz evelato kuzet va c'halounad enn eur en em gaout er gear, med abaoue ounn bet dizounet da vad diouz kement c'hoari.

PER PRONOST.

Ur spontour spontet !

D'em mignon Breureg.

Dirieu d'en noz, Fransez ha Stevan er Skoarneg, e gras a her en ou suler, hag, en ur skopein en ou dehorn, e skrapas ag ur goniel, unan, ur hoh kar dibuner, en aral ur vrehad stoub koltaret. Goude, lipr el en aùel, ind e zichennas en dregei vein hag e gemeras biroten Ker-Bourus.

En aùel e oe kriù, ha ean foete d'oh ou faseu ; mez hun, deu orbidour ne hre ket van a gement se. Beannoh bean e hent. Dre bep diù huch neoah hum arrestent, e sellent ar dran ou hein, e chileuent ; mes nitra ne spurmante dirak ou deulegad ; trouz erbet muioh ne ze betag ou diskoarn.

— Guel arze, eme Fransez, ma 'n de didrouz en amzer ; guel arze ma 'n de en nean du el gleu doar ; kalz esoh e vou d'emb donet de ben ag hur hamdro.

— Ha kalz esoh eue e helleamb hoarhet hemb bout gulet, e reskondas Stevan.

En ur gonz else, ind e arriuas en ur parkad benal. Hemb dale, ind hum zizammas ag ou beh, hag hum daulas d'ou labour. D'er fonnapan, neze, ind e glommas er benal, dumen ha duze, e kreiz er birotennou, hag e hoarnisas treid en dibuner a stoub. Arlerh, ind e ias d'hum guh d'oh er hle doar, hag hum gloufet ou deoe just, pe zigoehas er filajerion get-he. En ur dichen pazen er park benal, ur farsour e laras :

— Dihoalhamb, pautred, a zihun en Nozeganned, pe ind e gasou beh d'hur chaucheu.

— O ! naren, kansort, rak be zou stagigeu e me sah, eit ou hautein ma hrant en hontrel, e reskondas ur pautr aral.

En ur deverral a voeh ihuel, e ias er filajerion er venaleg. Ur huch ma oent oeit un tamig mat abarh, Fransez e saillas ar er har dibuner ; Stevan, ean, e grikas un alumeten, hag e intannas er stoub. En tan,

kenteh, e grogas, e figernas, e ruas, hag e sklerderaz er venaleg a zek paz tro ha tro. Er splannder e vrasas hoah, rak Fransez hum lakas de droein er rod. Stevan, d'e du, e gasas fonnusoh er spont e mesk er valeerion-noz, en ur huitellat a grev-anal. Re men, d'oh er hleuet, e zistroas ou fenneu, hag un hiris iein sklas e basas ar ou horveu. Ou mambreu neze e grenas, hag ou diuar e zas devout goann edan d'he... Elkent, ind e gemeras er paz-rid, en ur grial.

Bededaù... Aiaù ! men gar !... Hola ! me fen !... Aï !! mem boleu !!!... Rodellat e hrant, unan ar gein en al get er benal klommet. Mes, endro, lest hum saüant, ha, guelloh guel hum lakant de bostal, rak en dibuner e dail folad tan ar ou dillad. Dre goal-er, open, e hant hoah, bep pemp pe hueh paz, de bokein d'en doar, ha koer ou des seüel ou zreid, atau he pender-hant.

Ben en achimant e kollant tre ou fenneu. Neze e huchant, e hudant, hum sterdant unan d'oh en al, e ouilant, hum astennant ar ou zor er virotennou, e kuhant ou deulegad get ou divreh, e hrant er marü... Poen kollet, peguir un huitellerèh blaohus e foet perpet ou diskoarn... Arre, enta, hum saüant, hag hum lakant de ridek... Hag else, hemb dichueh, hum droant hag hum zistroant er venaleg, hemb gellein biskoah donet er mez.

Ou eün e gresk, hoah a pe huelant un eilvet dibuner e tonet ar ou lerh. Er guel ahanen e hra dehe terhel er mez ag ou gargouilhen tauleu-kri ken diskonfort-ma sell en deu Skoarneg, ind memb, ar dran ou hein. Dirak z'he... o ! tra ehus !! hum gav ur pikol den gusket e du. E zent e zou skrignet geton en e veg, hag ind e luh el stireh. Ar e ben hum ziskoa un lok ker bras el ur rod kravah, hag en e zehorn e ligern ur pch dibuner intannet. E zeulegad eue e splann ru kel, edan e dal.

Fransez, er hetan, e lausk de goeh e aftellaj, hag hum lak de bostal, par ma hell E vrer Stevan e hra el d'ou goude, hag, el er valeerion-noz, e hant, dre bep diù huch, de vezulein en hent get ou horveu. Bep lam e dapant e vlejant en aùel ou droug hag ou spont, hag e kollant muioh mui ou goust de hoarhet. Ridek e hrant bremen, ha ridek dalhmat e gareent ; mes en nerh ou huita tamig ha tamig.

Fransez neoah e bost, harz pe krev, erauk en dibuner prest d'er loskein er biù, hag erauk, er spontail prest d'en tagein. Ridek e hra en huiz ar e dal, el glaù, ha ean e zalh atau de droein er venaleg. Elkent ne hell mui... hag, el ur horv marü, hum lausk de goeh edan ur bod benal...

Imber goude, un dorn e grog en e ben hag en heij. Kenteh, Fransez hum zistroa, e zigor e zeulegad, ha ean e huel dirak z'hon... o ! piu ? e hoer get ur chudellad souben !

— Chetu hou lein, e lar hi dehon. Groeit e hues hincah ur goal hun, me gred.

— Ia fat, hag ur goal hune eue.

JOB EN DROUZ-VOR.

Er guneh-tu

Me zou a Vreih-Izel
 Me gar er guneh-tu,
 D'oh er manne ihuel,
 E seuel a bep tu.
 E dreid moen ha tiner
 E za devout ru kel
 Get nerh vras en tuemder
 E anve ed ha mel.
 E vokédeu breh guen
 E daul ur frond ken huc
 Ma lakant un deuren
 De saii e kement beg.
 Ind e streu er galon
 Er huellan leuine
 Hag ind hra d'er Breton
 Chonjal er garante.
 Pe ve er guneh-tu
 Anve er parkeuier.
 Trohet, d'oh kement tu,
 E ve get er felzier.
 Hag a verneu bihan
 Er laker ar en doar
 Aveit ma tei er gran
 Kaletoh hamb arvar.
 Goude a garadeu
 D'er ler e ve faset
 Eit bout, get er frailleu,
 Er seh amzer, dornet.
 Edan en lauleu fraill
 E goeh prim ha ponner,
 Er gran anve e saill
 Hag e lan er seher.

Kenteh er meliner
 Rid er vro get e gar
 Ha ean zastum a her
 Er guir « mougour glahar »
 Ur huch kaset de vled,
 Ean en distroa d'er ger
 Eit ma hrei er merhed
 Kranpoeh en ou zier.
 Na douset ur vuhe
 P'en de un ti apéh
 E tebrein de greiste
 Kranpoeh tiuhembboutseh.
 Rak er chistr en taseu
 E goeh avel en deur
 Eit glubein anchenne
 Er labourizion peur.
 Lies e ve guelet
 Ar daul derv er peizant
 Ioud greit a choej er bled
 Aveit torhein en hoant.
 Hag en debrein e hrer
 Get chistr pe get leh mad ;
 Er brazel en dister
 E hra d'er ioud chervad.
 Er guneh-tu bep ple
 E ra d'er Vretoned
 Konfort ha leuine
 Get e vleu hag e vled.
 Eit kement se enta
 Er haran a verpet
 Avel er guellan tra,
 En Arvorig kresket.

* JOB EN DROUZ-VOR.

Plac'hik kollet er Gêr Vraz

Pell duhont en dremmwel, dreg meneou va bro,
 An heol a ia da guz, êchu gantan e dro ;
 Prestik ive, ziouaz ! me vo graet va hini ;
 Va spered, pa zonjan, zo leun a velkoni !

Pa zonjan em buhe gwentet dre bep avel,
 En disprij am euz graet war skweriou va c'havel,
 Pa zonjan en amzer na deui ken war e giz,
 Na pegen koant e oa deiou va iaouankiz !

Pell duhont en dremmwel eman en ti balan
 Lec'h em euz ugent vloa bevet zeder ha glân,
 Tal an donr peoc'huz, dindan ar gwe dêro,
 E kreiz bleuigou aour hag eürusted va bro.

Va zad paour a welan, chouket 'n e gador goat.
 Brêvet gant ar glac'har ha torret gant an oad,
 Hag a ouel noz ha de, diremet e anken,
 A ouel d'e verc'h iaouank na zistroio biken.

Va breur, va c'hoarezed a welan o c'hoarzin,
 Dastumet en dro d'ê bugaligou lirzin ;
 Mes an dour a wechou a deu -n o daoulagad,
 Pa zonjont en o c'hoar o devê kalonad.

Ar vered a welan, lec'h m'eman douaret,
 O hun 'n he gwele ien, ar vam 'neuz va c'harct,
 Hag a lavarê d'in 'rok kwitat ar bed-man :
 « Chom er gêr, va merc'hik, chom atao dre aman ! »

Gwel't a ran an iliz lec'h ma oen badeet,
 Lec'h em euz gand Doue ken liez baleet,
 Lec'h em euz, gwenn va zae, gwennoc'h hoaz va c'halon.
 Douget skeud ar Werc'hez pa vijê ar pardon.

O dremmou binniget, o ene glân va bro,
 Petra glasket ouzin war va gwele maro ?
 Me n'ou ken deuz ho tud ; va zae wenn plac'h iaouank
 Zo bet stlejet ganin dre ar pri hag ar fank.

Allaz ! o veva fall ne c'honeer netra ;
 Sethu me en Pariz hep labour na bara ;
 Ha breman, vit dizamm bec'h mezuz va buhe,
 Meuz c'houezet eun tân glaou, daoust da lezen Doue.

Fallat ra va c'halon, simpla ran, mouged on....
 Doue va Fask kenta, roet d'in ho pardon...
 Kenavo 'ta va zud, kenavo, Breiz-Izel !
 Pegen kablus on bet o tont d'ho tilezel !

T. AR GARREK.

AR WERADEN

Ha te larfe d'in, ma gweraden,
 O kildrôata kreiz ar flouren,
 Ha te lavarfe ouz ma goulén ?
 Ken skler ha ma ruz da zourigou,
 Ken dous ma klenkont ar veinigou,
 Hag a bep tu d'ê eur gwisk bleuniou.
 Me oar meur a zen, ha den a gear,
 Ia, meur a Aotro, a Itron gaër,
 Az c'hoantafe tal o ferzier.

War da ribl vefe forz tud a stad
 Deut evit kemer o ebad ;
 Sethu darempred a zibab.

Hag ama 'teuz petra ? Labourerien
 Pleget dindan vec'h, tremp a c'houezen,
 Na roont d'id sell, na zonj zoken...

Ha na vije ket, ruzelen ger,
 Mesket gant hiboud da zoureier,
 Eur geun... eun hunvre diwar-benn kear ?

— Aotrou, deuz ho kear n'ouzon netra.
 Me zo gant Doue laket ama.

En hoc'h holl dud vraz, perag sonja ?
 'N o zouez, beza 'me gwelloc'h bleuniou
 Vid ober gouriz d'am c'hildroio ?
 Ha ken pur chomfe ma dourigou ?

D'al labourerien, gret faë warnê,
 Me a ro distan p'o foac'h an de,
 O kana ouz mouez o bugale.

Evité c'hoaz me a ra kreski
 Lec'h ma tremenan, an trevedi...
 Eur vleuen bennag vit o dudi.

Pa zeuont war lez da zeiou gwel
 Na glevan nemed komzou a bouell,
 Nemed kenteliou fur ha santel.

Ha koulz all pa zeu, herve ar c'hiz,
 Da vale ama ar iaouankiz,
 Da c'hortoz tremenn en Iliz...

Sethu vel ma c'hon darempredet.
 Netra welloc'h na hunvreañ ket :
 Madelez Doue da vo meulet.

Vvias.

BILER "AZENOR."

AN EMZAO

D'an A. Piquenard, "Ar Barz Melen"

Ar brezel var ar brezonek
 A zo bepred gwall zilaouet;
 Strisoc'h-strisa ez a bemdez
 Var hor iez paour, ar waskerez!
 Ha petra a gaver da rebech.
 M'her goulén outo c'hoaz eur vech,
 Petra rebecher d'hor iez ker?...
 Siouaz! var-ze na larer ger!
 Pe ma komzer e lavarer:
 « Ar iez n'eo ket eun hon amzer,
 « Re goz ez eo evid hirio!...
 « E gallek an oll a gomzo!... »
 Anzao a reer eo koz hor iez,
 (Pebeuz torfed! e gwirionez!...)
 Ha na dlefer ket evit-se
 Her miret evel eul leve?
 Me gar meurbed ar relegou
 Euz an ilizou, kouentchou,
 Pere e Breiz a ioa brudet,
 Bet siouaz! pell 'zo diskaret!
 Souez e kavan na ve ket
 Eveldon an oll dud troet.
 Iez ar Vreiziz zo eur releg,
 Ken doujus ha m'eo ar gallek.
 Pa vezer iac'h na zanter ket
 Gwir dalvoudegez ar iec'hed;
 Hogen, siouaz! pa gouezer klanv
 Hen desker, me lar, o c'houzany.
 Evit hor iez hevelep tra
 A c'hoarvez en amzeriou-ma;
 P'edomp didrouz den na zonje
 E talvoudegez ar iez-se.
 Setu ma welan an oll dud,
 Nemed ar re anê zo mud,
 O sevel, o stourm kalonek
 Evit difen ho brezonek!
 Pep hini a ra giz ma c'hell
 Evit sevel hor Breiz-Izel
 Krenv ha skeduz evel biskoaz
 E harz skeuden Jezuz er groaz.
 En hon amzer nag a varzed
 E Breiz-Izel zo diwanet?
 Ho c'haout a reer e peb parrez
 O prezeg karantez hor iez.
 E peb karter hirio ive
 Teatr Breiz-Izel gand fougé
 A zispleg peziou brezounek
 A blij d'ar c'houeriad kalonek.
 Morse me gred na oe kanet
 Muioch e brezonek rimet
 Evit na reer en hon amzer
 E kreiz ar vourc'h, er parkeier.
 D'an nevez amzer e weler
 Buez o tont er prajeier,

Me gred e ma hor Breiz-Izel
 Euz eur c'houisk gwall hir o sevel.
 Dihunet out brema, va Breiz!
 Varnoud e par sklerder an deiz!
 Sao huel da benn hep aon ebed,
 Te eo kaera bro zo er bed!
 E pe garter euz a Vro-C'hall
 A ve gallet kaout kement-all?
 Da vont var vor martoloded,
 Da vont d'en emgann soudarded?
 Pe leac'h ve gwelet o c'heneh
 Evel en hor bro Breiz-Izel
 Kement a vugale bep bloaz?
 E pe leac'h, mer er goulén c'hoaz?
 O Breiz! va Breiz! va bro garet,
 Tostik e vije diskaret...
 Hogen, hirio soun en da zav
 E larez: Me na vin ket sklav!
 Gervel a rez dont var da lerc'h
 Da oll vugaligou c'hoaz gwerc'h,
 O tiskouez d'ezo eüruzded
 Hon tud en amzer dremenet.
 O Breiz-Izel, ô bro dispar,
 Ra'z ei d'az heul kement da gar
 O komz dreist-oll ar brezonek,
 Iez an dud krenv ha kalonek!

Lanidi, 16 a viz meurs 1905.

KLAODA AR PRAT,
 Barz Ab-Breiz.

Eul levr nevez a Rimou brezonek great gant: "Klaoda"

P'edomp o vont da lakat *Ar Tro* dindan gwask, e teu beteg ennomp eur c'helou mad. An Ao. Ar Prat en deuz great eul levr gant e werziou brezonek, eur gu-chennad re gaer anezo. E briz a zo 7 real franko dre bost. An hano anezan a zo *Mouez reier Plougastell*.

Ar miz a zeu a vezo hiroc'h divar e benn.

Seiz-ha-Seiz-Ugent

Divunaden brezonek, hag o respontchou

DASTUMET HA REIZET GANT

Ar Barz **TALDIR JAFFRENOU**

(Kendalc'h)

- 81 Neubeuta tra a weler er foar?
Kezek sparlet ha moc'h dipret.
- 82 Peder dimezel o redek
 Hep gallout en em dapet?
Peder rod eur wetur.
- 83 A ra tro ar c'hoat bemde, hep mond e-barz.
An heol.
- 84 A ra tro ar c'hoat ive hep mond e-barz?
An neuden tro ar werzid.

- 85 Me zo deut da glask. Bea mo ?
— Ne fo ket, rag bea zo.
(Pa ne oa ket, foa bet),
Ha pa ne vo ket, e tevo adarre.
Eur wreg et da c'houlen eur c'havel, mez unan bihan zo ebarz.
- 86 Prest d'in da dra touzet
Evid lakaat ma loen blevek,
Ha me rai d'id tri devez pleget.
Eur c'hemener a c'houlen eur prat da lakaat e veuc'h da beuri evid tri devez gwriat.
- 87 Peseurt koat eo ar stanka ?
Ar c'hoat sko !
- 88 Demad, hon zadou,
Priejou d'hon mammou,
Priejou d'emp brema,
Ha tadou d'hon bugale ?
Dibu blac'h iaouank intanc o daou dad, a zo demet an eil gant tad heben.
- 89 Me oar eun dra uhel grouget
Hep morzol na skeul na benvek ?
Eun neiz,
- 90 Me a zo be, ha te zo maro.
Keid ma oaz be, me a oa maro.
Goude da varo, me zo be,
Ha war da gorf a gousk noz de.
Ar men-be. (Luiassen-geriou etre bez ha beo).
- 91 Dek baz kig, ha pemp baz houarn en dro d'an toull ?
Eur plac'h oc'h ober stam. (o vrega).
- 92 Fourdouil fourdouil n'eun tojll du,
Iec'hed da neb hen kondu,
Mond a ra, ha dond a ra,
Iec'hed da neb hen laka ?
Ar c'helorn o tiskenn er punz.
- 93 A hij e rer d'e amezeg ?
An tanvoez oc'h oza bleud.
- 94 Me oar eul linsel wen,
Na pa iafe da Bariz ac'halenn,
Na c'holofe ket eur feuntenn ?
Eul linsel erc'h.
- 95 A laka e gig da c'holo e groc'hen ?
Ar bomm douar troet.
- 96 Rond diwar rond,
Mad ma karfe dont ?
Eur granpoënn.
- 97 Kerra delliou zo er c'hoat
Da dorcha rer ne n'int ket mad ?
Delliou kelen (pe gargal).
- 98 Piou e ma e gerniou en e benn adren ?
Ar sac'h.
- 99 Divun a ia d'ar marc'had
An dour war e zaoulagad ?
An amann.
- 100 Petra n'euz ket gret Doue ha ne raio biken ?
Eur c'helc'h pevarc'horniek.
- 101 Rond, rond,
Vel bragou ma iontr,
Plad, plad,
Vel bragou ma zad ?
Eur gwennek.
- 102 Odurontes dukam.
O zo du ha rond, S zo du ha kam.
- 103 Estus falsmenus paldibotgatu.
An est a uz ar fals, ar men a uz ar bal, râl eo ar gedon du.
- 104 A dremenn ar mené
Hep korf nag ene ?
An avel.
- 105 Eur potrik bihan reud
Leun e gorf a neud ?
Ar c'houlouen.
- 106 Eun ti, eur vilin hag eur c'hoat
An eil uz d'egile dalc'hmad ?
Ar c'horf, ar genou, ar bleo.
- 107 Pelec'h e vec'h, pa ve kuzet an heol ?
En disheol.
- 108 Pelec'h e ve peb den d'ar zul da greizde ?
Etre diou zun.
- 109 Petra e welomp ni bemde,
Ha n'all ket gwelet Doue ?
Hon mestr.
- 110 Ped baz a zo ezom da vaza eur skeul bazet mad ?
Hini 'bed.
- 111 Petra zo gwelloc'h evid sukr var an douar ?
Teil.
- 112 Eun ti bian toet gant lien
Hag eur marc'h glaz d'hen dougen ?
Ar vag, var ar mor
- 113 A ra tro ar park, ha pa ve arru kichen an toull, a chom eno da zellet ?
Ar c'harz (pe ar c'hleuz).
- 114 Dek o c'hoari
deuz pevar a-stribill ?
O c'horro ar saout.
- 115 Piou a dremenn dre ar blasen, hag a lar staga ar c'hog, ha lezel ar c'hi da herzel ?
Ar vuzugen.
- 116 Skouarn hep penn,
Troid hep ivinou,
Korf hep bouellou ?
Ar pouthouarn.
- 117 Penoz e rafez da dremenn eur c'ham hag eun tort dre eur hourk, hep ma ve gouveet e ve siët hini a-bed ané ?
Lakat ar c'ham war chouk an tort.
- 118 A zeu hag a ia,
Ha neblec'h na ia,
Ha neb roud na ra.
Momedar an horolach.
- 119 Kaled e gein, kaled e gof, goag e gosteiu,
e fri araok, hag e gerniou war e lerc'h ?
Ar souflez (ar vegin).
- 120 Peseurt kemm a zo etre eur beleg hag eur c'hillorou ?
Ar beleg a ve lardet evid kana, hag ar c'hillorou a ve lardet evid tevel.
- 121 Eun oac'hik bihan toullmouzer
Rouz ha moal ha miliner,
E vreg a zo toullmouzer
Rouz ha moal ha milinerez,

E vugale toullmouzerien
Rouz ha moal ha milinerien.

Al l'god.

122 A ia buanoc'h dre eur c'hleuiad lann evid
dre an hent-braz ?

An lan.

Eur gouel breton e kreiz Pariz

Eur gouel breton a zo bet roet en Pariz gant Breuriez *Ar Jabadao*, al lun 24 a viz Ebrel, en Sal Vraz an Athene-Sant-Jermen. C'houec'h kant a dud a oa deut da weled, ha da straka o daouarn d'ar ganerien ha d'an aktourien, e-touez pere e oa Esnault « Kistinen-Vor », Ar Bodolec, Jos Kervihan Erwan Sebillot, An Diverrès « Ab Sulio », Theodor Botrel hag e vreg, Per Lauranz, Herbout, an dimezelled Ar Poyet, Herbout ha Gadreau, hag eun nebeudik kanerezed deuz Pariz.

Bet zo bet kanet kanaouennou brezonek, koulz ha re gallek, ha c'hoariet eur pezh brezonek, great gant Tanguy Malmanche : *An ene-naounek*, pehini zo bet digemeret mat tre.

Ar *Bro goz ma zadou* a zo bet kanet gant an holl asamblez, merc'hed ha potred, ha goudeze, Kistinen-Vor ha diou blac'h iaouank o deuz kevrennet etre ar bobl eun orzenn bleun bruk kaset deuz Breiz-Izel gant Jaffrennou hag Ar Gwaziou.

Ar gwerziou-ma, pere oa bet lakeet ebarz ar bakaden kruk gant Taldir, a zo bet lavaret gant Kistinen-Vor araok rei beb a vranc d'an dud :

O bruk diarvez, bruk glaz, ken dister, ken izel,
Ha gwir a ve te c'hallfe 'n em sevel ken uhel ?
Ha gwir 've out dibabet, bleuen hep lorc'h a-bed,
Da veza skeud ar C'helted en peb lec'h dre ar bed ?

Ia, bruk dister a garan, ar Burzud-ze zo gret.
Diagent te a vezo eun arvez beo d'hon c'hred.
En da guziaden denvel brema na chomi ken
War beb brucheden vreizad skedi hiviziken.

Eveldout ive, ar C'helt, tennet deuz e gousked
A baro, abarz nemeur, e penn da krec'h ar bed,
An hini an izella, an uhella 'zavo
An hini 'noa neubeuta, ar muia en devo.

Kerz 'ta da gas da Bariz c'houez vad ar Gwaremmou,
Digas da Vreiziz Pariz sonj deuz hon Menezioù,
Ha lavar da beb unan, en Sal an Athene,
Penez Taldir zo ganto hag e holl garante.

"PONTKALLEK"

En Ti-Kear Keraez

Al lun 24 deuz a viz Ebrel, *Paotred Keraez-Plouguer* o deuz roet diou zisplegaden gaër deuz *Buez Pontkallek* en Ti-Kear Keraez, sal ar Goueliou, dirag ousspenn 600 a dud. diredet deuz pevar c'horn ar c'hantonioù tro dro. Pez *Pontkallek* he doa bed meur a c'honid dija kostez Leon, mez neblec'h, a greder, kemend hag en Keraez. Biskoaz na oa bet c'hoariet gand kemend a wirionez nag a dan, ha bennoz d'an holl aktourien, pere o deuz, an deiz-ze, roet eun taol-skoa mad da Vreiz ha d'ar Brezonek da zavel da krec'h; trugarez ispisial d'an Dimezel Katrin Dévédec, d'an AA. Baniel, Cougard, Lusian Dévédec, Kaour Gueguen, Laouik Briand, Jan-Mari Solu, Jezequel, Leon, Burel, Kadiou ha Guillou.

Holl int deut a-benn pephini deuz e roll, hag ar strak-daouarn o deuz prouet d'ezo pegement e plijaz d'ar bobl o labour-vad hag o c'hrogad.

Esper zo na chomo ket *Paotred Keraez* var greiz an hent, hag e vo c'hoaz ar blijadur da zilaou anezo o tisplega pejou-brezonek e meur a gorn deuz hon bro.

Konzeu Brizeuk a ziar er Bretoned

Ia, ni e zou atau er Bautred krann a Vreizh,
Tud kalonek ha ter, ha nahoah fur ha reih,
Pobl, et en amzer goh, hir er bleù ar e benn
Hag e nitra ne zal a pe lar : « Mi e venn ! »
Hur gwir galon en des kas ag en treiterion,
Ni e ador Jezus, Doue en oll Gristenion.
Hag hur sounenneu goh atau hi vent sonnet,
Naren ! ne de chet hoah maru en oll Vretoned.
Ha goed mad hun Tadeu 'rid hoah 'n hur goahiad-ni
O Breih ! o douar meinus, goleit a zeruigi !

Lakeit e brehoneg, dre EFFLAM KOED-SKAU.

Eun hunvre-morgousk

*D'am c'hoz v'gnon, an Ao. Jacob, gwechall
Kabiten, ha breman barnet a beoc'h e Landreger.*

Breman zo tri bloaz, tostik d'al Leo-Dreaz,
E Toull-ar-C'Hirri, leac'h distro ha gouez,
E oann o vale....

Faez gand trouz Pariz, ma grad e kavenn
Tremenn ma deizioù digabestr a-grenn
Er porzik-mor-ze !!!

Ann heol a oa tomm... Dre-holl, tro-war-dro,
 A klevan richan laboused ma bro.
 "Iez aour" ma c'havel,
 Hag er prajeier ec'h anavenn c'hoaz
 Ar bleuniou karet gwechall-goz, siouaz,
 Keit ma oan bugel.
 Evel gwechall-goz, enn dremwel, ar mor,
 Ha war-n-han bagou paotred ann Arvor,
 Displeg o goueliou,
 O nijal du-man du-hont, mibin tre,
 O tistrei d'ar porz kaset gand an tre
 Hag e wagennou....
 E korn eur braden, eur vammennik-dour !...
 M'he gwel o c'henel hag o ruza flour
 A dreuz d'ar bleuniou...
 M'he c'hlev o voudal war ar bili gwenn,
 O veska he mouez gand soniou laouen
 Ann evnedigou...
 Na koant oud, gwazik, dindan an heol braz !
 Na skler eo da zour e-touez ar ieot glaz.. !
 Ar gwenan herruz,
 O tastum danve evit ober mel,
 A nij war da dro, lufr o diouaskell,
 Ha, dalc'hmad, trouzuz...
 E deliou ar gwez, fresk ha goustadik,
 A voubou, noz-deiz, mouez ann aezennik
 Ha, du-hont, pell, pell,
 E klever krosmol gwagennou ar mor
 O lipat mein rust-kerrek ann Arvor
 Ha treaz Lok-Mikeal...
 Eur goz halegen a-uz d'in a led
 He brankou bodek, heb paouez hejet,
 Hag, er brankou ze,
 Kant evn a zalud, ken drant enn o nez.
 Ann heol o tiskenn adre d'ar menez...
 Me, henvel out-he.
 Doujuz, a zalud tad ar sklerijenn
 Hag a lar d'ezan, a galon laouenn,
 Kant mil trugare...
 Mes, dreist-han, war zu an-Holl-Galloudek,
 Ma fedenn a zav, tomm ha kalonek,
 Ma bennoz ive... !
 Rak an heol na ra nemet seveni
 Gourc'hemenn e Vestr, o sklerijenni,
 O tomma ar bed... !
 Mar dleomp eta bennoz d'ar mevel,
 Dirag ar mestr braz, dister ha vuhel,
 Stoui a zo red... !
 Chetu ma sonjou, eun deiz, morgousket
 Dindan eun derven liez gouliet
 Gand ar c'hurunou,
 Pa gleviz, emberr, kloc'h Zantez Barba
 Ha kloc'h Zant Efflam, du-hont, o tinsa
 Kevret o moueziou...
 Pegeid a padaz ma morgouskaden... ?
 N'oun doare.. ! Re verr, ha kals he c'haven !
 N'eo ket stank, Barner,
 Ann heuriou a beoc'h hag a habaskded
 D'ar paour keaz, brevet, noz-deiz, war ar bed
 Gand eur beac'h pouner.. !

Ken eüruz e oenn epad ma hunvre
 Ken, pa zihuniz, e fellaz d'in-me,
 Dihun, hunvreal...
 Ha chetu an traon, em baleaden
 War dreaz-nif al Leo, a zavaz em fenn
 Gand kalz a draou-all...

Eun hunvré gret dihun

II

Me garje klevet em bro Breiz-Izel,
 Em c'hozni, kerkouls ha pa oan bugel,
 Mouez flour ar c'hleier
 O tinsa gorrek, da veure, da noz,
 Kan ann Anjeluz, evel gwechall goz,
 Enn hon lanneier...
 Me garfe klevet trouz ar gwagennou,
 Pa c'houez ar gwalarn, du-hont, enn aochou
 Pa goenv ar mor braz...
 Me garje gwelet, habask ann amzer,
 Al loar, ar stered o luc'ha seder
 E bolz an nenv glaz
 Me garje, d'ann hanv, gallout a-wechou
 Ober eun dibab e-touez ar bleuniou
 Gand Doue hadet
 Enn hon prajeier, rufla o c'houez-vad
 Ha choum da selaou pell, hervez ma grad
 Kan al laboused...
 Me garje gwelet da vad, kent mervel,
 Ar peoc'h o ren c'hoaz em bro Breiz-Izel,
 Kouls hag e Bro-C'hall
 Me garfe gwelet e peb tiegez
 Etre priejou ar gwir unvaniez,
 Hervez giz gwechall !
 Me garje gwelet, evel diagent,
 Peb bughel, dalc'h-mad, doujuz d'e gerent
 D'he vestr, d'he Zoue...
 Me garje gwelet ann den pinvidik
 O rei aluzen frank d'ar reuzeudik
 Diwar e leve...
 Me garje gwelet iez hon C'hentadou,
 Kerkouls er c'hastell hag el lojennou,
 Gand pinvidik ha paour,
 Gand koz ha iaouank dalc'h-mad enoret,
 Ha gand aket braz disket ha komzet...
 "Bebet hon iez aour !.."
 Me garje dreist-holl, pa zeui ar maro,
 Emberr, d'am diskar, e douar ma Bro
 Beza douaret,
 Tost d'am zad, d'am mamm ha d'am c'herent-all,
 Tost d'ar vignoned a garenn gwechall,
 Ouz Kroaz ar vered... !
 Me garje... Mes poent eo tevel, barner !
 O prezeg re bell e koller amzer... !!!
 Ma mennoziou all,
 Mar plij d'e-hoc'h eur wech selaou ho kalon,
 C'houi o divino diboan, ma mignon... !
 Pe vad int, pe fall... ?

TALHOUARN.

EMBANNOU

Stal-Leoriou

Ar Gwaziou

MONTROULEZ, 1, Leur-Gear Emil-Souvestr, MONTROULEZ

Niver braz a Leoriou Ofern evit Prizioù katekis

Goulou Koar a bep seurt evit an ilizou

Sebastian Ar GAK

Lez-Vren, dre Gemeneven (Pennarbed)

Leazdi Vraz : Amann fin

Savadurez-skouer a ouenn saout Breiz

JISTR A GENTA MERK.

Gwin koz a beb bro

Kaliteou braz

Gwinou - ardant ha Likeuriou

F.-M. PERSON, Montroulez

En ti **PENVENN**, Kizeller

Ha garaner koat

En **PONTIVY (Morbihan)**

E kaver espial

Meurb breton da brenan

Hag annez all a beb seurt mod

Stal - Leoriou. --- Paperou livet

MAUVIEL

12, Ru Brest, MONTROULEZ

a werz ar gelaouennoù brezounek, hag a beb seurt moulladurezoù

APOTIKEREZ AR JANNE

en Keraez Kerne-Uhel

A aliomp tud ar c'horn-douar-ma davond d'en em bourvei enni

Er guellan Kevelen e brehonek Guened

e DIHUNAMB

groeit bep deu viz en Oriant dre Loeiz HERRIEU hag Andreu MELLAK.

Deu blank er rummen ; Dek blank aveit ur bleiad.

Grand Hôtel d'Europe

A. BONNAUD, Perc'henn

MONTROULEZ

A zigemer "Ar Vro"

MENGLEUZIQU MEIN-DO

Er Mill-ar-Bik, Parrez Paule

KANTON MAËL - KERAËZ

Bep seurt Mein-Glaz, henvel ouz re Angers

Per **NIVET**, entrepreneur, **PAULE**

Erwan Guillou

MARCHADOUR KOAT ha **PLENCH**

(Koat ar Vro ha koat Hanter-Noz)

KONVERSER TEMZ

Sant-Nikolas - ar Pellem (K.-an-N.)

Kezek - Houarn --- Gweturioù - dre - dan

J. RIOU

KERAËZ -- Ru an Augustined -- KERAËZ

A werz kezek-houarn dez ar gwella merkou

hag a bren ar re goz

a feli hag a engal anezo marc'had mad

EUN TI ALL AN EUZ EN GUÉMENE (MORBIHAN)

GWINOÙ BOURDEL

René MIDY, ha **K^{ez}**

75, Cours du Médoc, BOURDEL

Ha 3, rue Duhamel, ROAZON

Louzou evid ar prened

Er beo evel er maro ar prened a zreb an den ; di-wallet ho pugale dez ar prened ; roit d'ezo eul loiad dez ar **Vermicide Soret** a vez kavet er *Pharmacie Vallée 28 Rue Bugeaud, Place Guérin, Brest.*

16 gwennek ar Voutaillad ; pevar real dre bost. Ar gwella ; ar c'hrenva.

EN GWERZ

En Moullerez Ar GWAZIOU-JAFFRENOU :

AN TEIR GWERZ : Bro goz ma zadou ; Sao, Breiz-Izel ;
Dalc'h sonj o Breiz-Izel, war feillennou distag, evid :

I Skoed ar c'hant, franco.

EMBANNOU

Levr di Brezonek

MORIS AN DAULT

6, RUE DU VAL-DE-GRACE, PARIS, v^e

Stal leoriou koz ha nevez diwar benn Breiz

An Taolennou a ve kaset evit mann

Ar roue deuz al louzeier eo an

ULMINUCINE MOREUL

Louzu evit spura ar gwad fall, hag ober d'an dud krenvaat. — Al litrad : 2 skoed. — Au hanter-litrad : 14 real.

En ti MOREUL, apotiker, LANNDERNE

Erwan HERNOT

Kizeller Kalvariou ha Mein-Bez

Ru Lanndreger, LANNHUON

BET MEDALLENET SEIZ GWECH WARNUGENT

HOTEL SIMON

KALLAK, Arr' Gwengamp, KALLAK

Prejou. — Kambchou

— Marchosiou. — Gweturioù —

IAN EVENNOU

Marc'hadour-danvez en SKAER

Evit kaout danvez, ha lakaat ober gwiskamanchou giz Skaer, stum nevez ha stum goz, en em erbedi ouz an Ao. EVENNOU.

Ar gwella kelaouengalc'h gallek eo ar

REVUE DE BRETAGNE

MIZIEK

Koumanant : 4 skoed ar bloaz

EN EM ERBED OUZ AN Ao. DE LAIGUE, REDON (ILE-ET-VIL.)

Frédéric PINCEMIN

3, 5, 2, Rue-al-Lian, SANT-BRIEK

Mezer ; Lainach ; Danvez dillad

Kezek-houarn CLEMENT, HUMBERT, ANDRU, etc.
Cezek-houarn dre dan WERNER, GRIFFON, etc.

MIKEL KEINEK, toker

11, Ru Kereon, KEMPER

Tokeier Bretoned ha Beleien. — Mezer - Dillajou breton. — Sier-Beaj. — Malijennou, etc.

Gwin Champagne « LA MOUETTE »

Gwir gwin a Vro Champagne

Perc'henn : Ch. Vogèle, Reims, Champagne. — En gwerz e ti holl vare'hadourien gwin Breiz-Izel. — Kannader : G. DELAFARGUE, LANVOLLON.

Erwan AR PON

Beajour evid Gwinou Bourdel

En PEMPOULL (Goëlo)

Gwin koz : Champagn ha Reour all

JOB FRANCÈS

Marc'hadour-Gwin

LESNEVEN (BRO-LEON)

FANCH MERRIEN

EN SANT-NIKOLAS-AR-PELLEM

Liver Ilizou

Alaoureo ha Steonieo Poltrejou

Grand Café de la TERRASSE

PICART, Perc'henn

MONTROULEZ

A zigemer " AR VRO "

J. AR BRETON

27' Ru Pariz, MONTROULEZ

GWIN ; ESPISIRI ; PRODUOU MARCHAD-MAD EVID
AL LABOUR-DOUAR HAG AN ANEVALED

Le Gérant: Etienne JACQ.

Les imprimeurs

Le Guézou Joffroy